

Uvědomělé nakupování

envi.stromzivota.sk

Co-funded by
the European Union

ENVI-MOBILE: Integration of mobile learning
into environmental education fostering local
communities' development

2014-1-SK01-KA200-000481
ERAZMUS+ Programme

Projekt je kofinancován Evropskou unií,
z programu Erasmus+.

Cíl aktivity: Pomoci žákům uvědomit si, kdy a kolik odpadu produkují.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Žáci napíší své zkušenosti se šetřením či vyhazováním použitých věcí - jestli opakovaně používají věci a recyklují je, nebo je vyhodí.

Dříve, než začnou psát, připomenou si pravidla volného psaní (viz. "Poznámky"). Následně píší vše, co je napadne při výrazech "šetření, redukování odpadu, použité věci, recyklace".

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Pracujte individuálně. Na papír napište všechno, co vás napadne v souvislosti s pojmy "šetření, redukování odpadu, použité věci, recyklace".

Máte na to 5 minut času.

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Žáci přečtou některé ze zapsaných myšlenek a učitel dělá poznámky na tabuli do 2 sloupců T - grafu (plýtvání / redukování odpadu). Pak shrne zapsané věci a naváže diskusí na další aktivity.

Plýtvání	Redukování odpadu

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Podívejte se na T - graf. Vidíte něco, co mají poznámky v obou sloupcích společného?

Prostředky (vše, co potřebujete vzít do třídy): Papíry a pera, stopky, pravidla volného psaní zapsány na flipchart nebo na tabuli, tabule, křída

Odhadovaný čas (max. 40 min.): 8 minut

Poznámky:

Pravidla volného psaní:

- Vezměte si pero a papír.
- Pište vše, co vás napadne k tématu.
- Neplánujte předem, co napíšete, jen pište.
- Nekontrolujte, jestli to, co píšete, je správné.
- Pište během celého stanoveného času, nepřestávejte, ani když si budete myslet, že jste již zapsali všechno.
- Pišete jen pro sebe. Sami rozhodnete o tom, zda vaše zápisky budete chtít přečíst ostatním, nebo zůstanou jen vám.

EVOKACE

Cíl aktivity: Pomoci žákům porozumět dopadu své vlastní produkce odpadu na životní prostředí a třídít nové informace z textu.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Žáci popřemýšlejí, kolik odpadu průměrně vyprodukují sami za týden. Výsledek: přibližně 12 kg neseparovatelného odpadu + 6 kg separovatelného odpadu vhodného k recyklaci (podle zdroje: <http://greenlightreport.sustainability.vic.gov.au>). Učitel zapíše informaci o množstvích z webových stránek na tabuli na druhou stranu tak, aby na údaje žáci neviděli.

Pak si přečtou informace o době rozkladu některých druhů odpadu.

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Pracujte samostatně. Zkuste popřemýšlet, kolik odpadu průměrně vyprodukujete sami za týden. Kolik separovaného a kolik neseparovaného odpadu je to?

Nyní si porovnejte vaše odhady s realitou (zápis na tabuli). Kdo z vás měl správný odhad?

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Žáci se pokusí odhadnout, jaký je čas rozkladu jednotlivých druhů odpadu, který v domácnosti produkují. Učitel použije předem připravený flipchartový papír s druhy odpadu v tabulce a dopisuje tipy žáků. V závěru napíše, jak dlouho se rozkládají jednotlivé druhy odpadu. Pomůže si poznámkami níže z části "Poznámky".

Druh odpadu	Doba rozkladu podle odhadu žáků	Realita
žvýkačka		
...		

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Co myslíte, jak dlouho se rozkládají tyto produkty?

- Plechovka od Coca - Coly
- Telefonní karta
- Skleněná láhev
- Ohryzek z jablka
- Noviny a časopisy
- Krabice od džusu / Tetrapak

Po chvíli ...

Nyní si pojďme porovnat vaše odhady s realitou. Přiblížily se vaše odhady k realitě?

KROK 3.

Stručný popis aktivity:

Rekapitulace, co žáci vědí o průměrné době rozkladu odpadu. Učitel zapisuje poznámky na tabuli a shrnuje.

KROK 4.

Stručný popis aktivity:

Žáci zapíší své poznatky o uvědomělém nakupování, o "slow food", ekoznačkách na výrobcích, eko - friendly / environmentálně vhodných produktech a udržitelnosti.

Žáci shrnou, co se chtějí naučit z textu. Pracují s Přílohou 1, využijí metodu INSERT.

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Přečtete si informaci o tom, jak snižovat tvorbu odpadů (Příloha 1). V textu označujte informace značkami: "✓", "+", "?", "-".

Když dočtete, do prvního sloupce tabulky ("✓ / věděl jsem") z Přílohy 2 запиšte, co už víte o těchto pojmech. Pracujte samostatně.

Do druhého sloupce (" + / nová informace") запиšte, co je pro vás nové.

Do třetího sloupce (" ? / nerozumím tomu, potřebuji si vyjasnit") запиšte, čemu nerozumíte.

Do čtvrtého sloupce (" - / zcela odlišné od toho, co jsem si myslel") запиšte, o čem jste si před přečtením textu mysleli, že je jinak.

KROK 5.

Stručný popis aktivity:

Revize přečteného textu. Zatímco žáci čtou, učitel na tabuli připraví tabulku se 4 sloupci a po dopsání shrne, co žáci vědí, chtějí se dozvědět, ...

Prostředky (vše, co potřebujete vzít do třídy): Seznam druhů odpadů v KROKU 2 zapsán na flipchartu, pera a papíry, tabule, křída, vytištěné tabulky pro žáky nebo vytištěné "Poznámky", Přílohy 1 a 2 pro každého žáka

Odhadovaný čas (max. 40 min.): 22 minut

Poznámky:

Průměrná doba přirozeného rozkladu odpadu:

- žvýkačka (5 let)
- plechovka (hliníková) (10-100 let)
- Polystyren (více než 1000 let)
- Telefonní karta a podobný materiál (více než 100 let)
- Nedopalky z cigaret (1-2 roky)
- Jablečná slupka (3 měsíce)
- zápalky (6 měsíců)
- skleněná láhev (400 let)
- Plastová láhev (100-1000 let)
- Plastový talíř (400 let)
- Vlněné a bavlněné oblečení (1 rok)
- Toaletní papír, papírové kapesníky, utěrky a ubrusky (3 měsíce)
- Krabice z mléka nebo džusu (1 rok)
- Lepenková krabice - karton (2 měsíce)

Zdroj informací o přirozené době rozkladu odpadu (v italštině):

<http://www.ecowarriors.it/it/eco-enciclopedia/riciclo-pedia/59-tempi-di-degradazione-dei-rifiuti.html>

Zdroj informací v slovenštině:

<http://www.separujodpad.sk/index.php/samosprava/udalosti/267-vedeli-ste-ze.html>

REFLEXE

Cíl aktivity: Pomoci žákům reflektovat své vlastní (nebo rodinné) zvyky při nakupování.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Na základě přečteného textu diskutují žáci a učitel o uvedených otázkách.

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Zamyslete se:

Co podle vás znamená uvědomělé nakupování?

Co máte raději - čerstvé potraviny, nebo připravené a zabalené polotovary?

Jak byste snížili množství odpadu už během nakupování?

A co vaše ekostopa? Jak jste na tom vy?

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Žáci pracují ve skupinách. Snaží se sepsat, v čem by se chtěli zlepšit, aby nakupovali uvědoměleji.

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Pracujte ve skupinách. Na základě informací, které máte, nebo jste dnes získali, sepište své předsevzetí, co byste chtěli udělat, abyste nakupovali uvědoměleji.

KROK 3.

Stručný popis aktivity:

Žáci přečtou to, co ve skupinách napsali.

Instrukce (co potřebujete říci žákům):

Nyní se podělte o své nápady se spolužáky.

Prostředky (vše, co potřebujete vzít do třídy): Poznámky z předchozích aktivit, papíry a pera

Odhadovaný čas (max. 40 min.): 10 minut

Příloha 1

Získáváním znalostí a poznatků, které nám pomáhají rozhodovat se a volit si způsob života šetrnější k životnímu prostředí, můžeme sami přispívat k ochraně prostředí a přírodních zdrojů a jejich zachování pro naši generaci, jako i pro ty následující.

Nakupování čerstvých potravin místo hotových polotovarů je jedním ze základních principů hnutí "slow food", které podporuje stravování s odpovědností, udržitelností a v harmonii s přírodou. Nákup sezónních, lokálních potravin napomáhá snižování importu potravin z větších vzdáleností a následnému snižování spotřeby paliv a fosilních paliv (uhlí, ropa, zemní plyn), a tak i ke snižování množství skleníkových plynů a emisí. Ale co přesně to znamená?

Stejně jako klasická stopa, ekostopa je značka, kterou každý z nás necháváme za sebou v přírodě a na našem životním prostředí - samozřejmě, nezanechává ji botami, ale každou naší aktivitou, která uvolňuje do prostředí škodlivé látky. Jedná se o škodlivé plyny, jako např. CO₂, které se uvolňují spalováním fosilních paliv, např. ropy a zemního plynu. A čím více paliv se spotřebuje, tím větší bude vaše ekostopa. Možná si myslíte, že při používání auta vznikají škodlivé plyny jediné v důsledku činnosti motoru, ale není to tak. Musíte brát v úvahu také škodlivé plyny vznikající při přepravě paliva do nádrže: při odčerpávání ropy ze zemních zásob, znečištění vznikající při úpravě a přepravě paliva až do vaší čerpací stanice. Nevyjímaje množství CO₂ uvolněného v první řadě již při výrobě vozu. Ekostopa CO₂ vznikající při používání auta je ovlivněna několika faktory: počtem osob vezoucích se v autě - sdílení míst v autě je možností šetření peněz i času stráveného na cestách, a to snižováním počtu aut a následným zrychlováním dopravy (méně aut = menší zácpy).

Zanecháváme tedy za sebou mnohem větší ekostopu, jak jste si původně mysleli. Pokud nežijete sami v jeskyni, vy sami i všechno to, co vlastníte, zanechává po sobě v životním prostředí svou vlastní stopu: čtete knihu - na její tisk a distribuci byla potřebná energie. Myjete si zuby kartáčkem, který má svoji historii ve fabrice, v níž ji vyrobili. Dokonce i takové jablko či banán možná procestovaly desítky a někdy až stovky, či tisíce kilometrů, než se ocitly ve vašem obchodě. Vidíte, proto není možné, abychom jako lidé za sebou nenechávali žádné emisní stopy. Ale přemýšlením a osobní volbou možná můžete tuto stopu zmenšovat a skutečně pomoci k pozitivní změně prostředí a klimatu na naší planetě.

Dalším dobrým návykem může být např. příprava domácího džusu z čerstvého ovoce, místo koupě baleného džusu v obchodě. Nebo nákup větších balení potravin namísto množství jednotlivě balených kusů. Mějte na paměti, že skleněný obal se recykluje snadněji, než Tetrapak nebo plechovka. Pochválili by vás i za ty produkty, u jejichž pěstování se nepoužívají pesticidy, ani jiné syntetické produkty, i za ty označené tzv. ekoznačkami, jako např. www.ecolabel.eu, což prakticky znamená všechny produkty s co nejnižším environmentálním dopadem při jejich výrobě.

Když půjdete nakupovat, vezměte si svou vlastní nákupní tašku z domu a nepoužívejte pro přenos nákupu plastové tašky z obchodů.

Učte těmto praktikám i své kamarády. Vytvoříme tak společně lepší a krásnější svět.

Zdroj: https://www.youtube.com/watch?v=8q7_aV8eLUE

Příloha 2

(✓ = vedel/a jsem)	(+ = nová informace)	(? = nerozumím tomu)	(- = úplně jiné, než jak jsem si myslel/a)

POZNÁMKY